

ตัวชี้วัดที่ ๑๗ การดูแลและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดี

การวิเคราะห์ สํารวจพื้นที่วิเคราะห์ทรัพยากรธรรมชาติ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ
จำนวน ๒ โครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว/อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
- ๒) โครงการหนองสอย น้ำใส อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน

๑) โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว/สำรวจทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมชุมชน สามารถทำหน้าที่เป็นปอดสีเขียวให้แก่ชุมชน ช่วยกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดร็อกไซด์ (Carbon question)และคายก๊าซออกซิเจนดูดซับฝุ่นและสารมลพิษ ช่วยลดอุณหภูมิให้แก่ชุมชน สามารถใช้เป็นพื้นที่ชะลอน้ำ เป็นเส้นระบายน้ำ และช่วยบำบัดน้ำ เป็นพื้นที่น้ำไหลซึมกลับลงดิน ซึ่งนอกจากจะลดปริมาณน้ำฝนที่ไหลลงบนผิวดินแล้วยังเป็นการเติมเต็มแหล่งน้ำใต้ดินได้อีกด้วย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลกุมภวาปี จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนา/ส่งเสริมอนามัยสิ่งแวดล้อมเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน พัฒนาระบบเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ประชาชน และอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน และการอนุรักษ์ พันธุ์ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

- ๑. เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์ พันธุ์ ทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน
- ๒. เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ครอบคลุมพื้นที่เป็นปอดให้กับประชาชนในเขตเทศบาล
- ๓. เพื่อลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อนและสร้างความสมดุลให้ระบบนิเวศในชุมชน

๓. กลุ่มเป้าหมาย

อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อ.ถ.ล.)จำนวน ๓๐ คน ประชาชน/เยาวชน ในเขตเทศบาลตำบลกุมภวาปี จำนวน ๕๐ คน

๔. ผลการดำเนินงาน

- ๑. มีการจัดทำแผนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
- ๒. ทำการสำรวจพื้นที่ เพื่อเป็นบริเวณปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว
- ๓. กิจกรรมอบรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว สร้างความตระหนักให้กับประชาชน และพนักงานเทศบาล ในการดูแลรักษา/อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน
- ๔. กิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว จำนวน ๓,๐๐๐ ต้น

บริเวณพื้นที่เพิ่มพื้นที่สีเขียว

ข้อมูลพื้นที่สีเขียว	ประเภทพื้นที่สีเขียว	จำนวนต้นไม้ที่ปลูกเพิ่ม
พื้นที่สีเขียวนันทนาการ	หนองแขวงใน	ต้นพื้งกาสา, ต้นมะขาม,ต้นขี้เหล็ก จำนวน ๔๐๐ ต้น
	หนองแขวงนอก	ต้นขี้เหล็ก,ต้นมะขาม,ต้นขนุน ๔๐๐ ต้น
	หนองเรือคำ	ต้นแคขาว, ยางนา จำนวน ๔๐๐ ต้น
	สวนธรรมชาติ	ต้นทองอุไร,แคขาว,แคบ้าน จำนวน ๔๐๐ ต้น
พื้นที่สีเขียว อื่น ๆ	วัดศรีนคราราม	ต้นยางนา,ต้นสัก จำนวน ๔๐๐ ต้น
	โรงเรียนบ้านท่าเปลือย (บุญเกื้ออุปถัมภ์)	ต้นยางนา,ต้นสัก จำนวน ๒๐๐ ต้น
	สำนักงานเทศบาลตำบลกุมภวาปี	ต้นทองอุไร จำนวน ๒๐๐ ต้น
	ศาลาประชาคมทุกชุมชน จำนวน ๑๔ ชุมชน	ต้นอินทนิล, ต้นปีป จำนวน ๖๐๐ ต้น
รวมจำนวนต้นไม้ที่ใช้ปลูกเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งหมด		จำนวนต้นไม้ ๓,๐๐๐ ต้น

๕. ภาพประกอบกิจกรรมปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียว



กิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในบริเวณวัดศรีนครารามและสำนักงานเทศบาลตำบลกุมภวาปี



อบรมโครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้กับเยาวชน/ประชาชน อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมจันทร์กระจ่างฟ้า สำนักงานเทศบาล ชั้น ๓ อำเภอกุมภวาปี จำนวนผู้เข้าอบรม ๘๐ คน

๖. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

- กล้าไม้ที่นำมาปลูกแห้งเหี่ยว/ตาย ขาดการดูแลที่ต่อเนื่อง
- กล้าไม้ที่นำปลูกต้องมีการบำรุงดูแลรักษารดน้ำ พรุนดินอย่างสม่ำเสมอ
- บริบทของเทศบาลตำบลกุมภวาปี เป็นบริบทชุมชนเมือง พื้นที่ที่จะทำการเพิ่มพื้นที่สีเขียวมีน้อย

๗. แนวทางการแก้ไขปัญหา

- โดยดำเนินการเพิ่มพื้นที่สีเขียวประเภทตามรั้วการจราจรและพื้นที่สีเขียวที่ไม่มีการใช้ประโยชน์
- จัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ

๘. แนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

- จัดโครงการอบรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว/อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
- กิจกรรมปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียว ปลูกเพิ่ม/ทดแทนต้นไม้ที่ตาย
- กิจกรรมดูแลรักษาต้นไม้อย่างดี เช่น ใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช รดน้ำ เป็นต้น และทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะฤดูหนาว ฤดูร้อน

๒) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหนองสวาย น้ำใส อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลำน้ำต่างๆ ที่ไหลผ่านเขตชุมชนหนาแน่นซึ่งมีการตั้งบ้านเรือน การทำเกษตรกรรม แส่สถานประกอบการต่างๆ ที่มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่หนองน้ำ โดยยังมิได้ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำหรือยังมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้คุณภาพน้ำในหนองน้ำเหล่านั้นเสื่อมโทรมลงไปจนไม่สามารถนำน้ำในแหล่งน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตร การประมงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของแหล่งน้ำ ทั้งยังส่งผลให้เกิดความไม่น่าดูของทัศนียภาพริมหนองน้ำ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์ พื้นฟู แหล่งน้ำ คู หนองน้ำ

๒. เพื่อปรับปรุง พื้นฟู คุณภาพน้ำในหนองน้ำให้ดีขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และสามารถใช้น้ำจากหนองน้ำตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และตามศักยภาพของแหล่งน้ำ

๓. เพื่อให้เกิดหนองสวาย น้ำใส และเป็นต้นแบบนาร่องในการขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆต่อไป

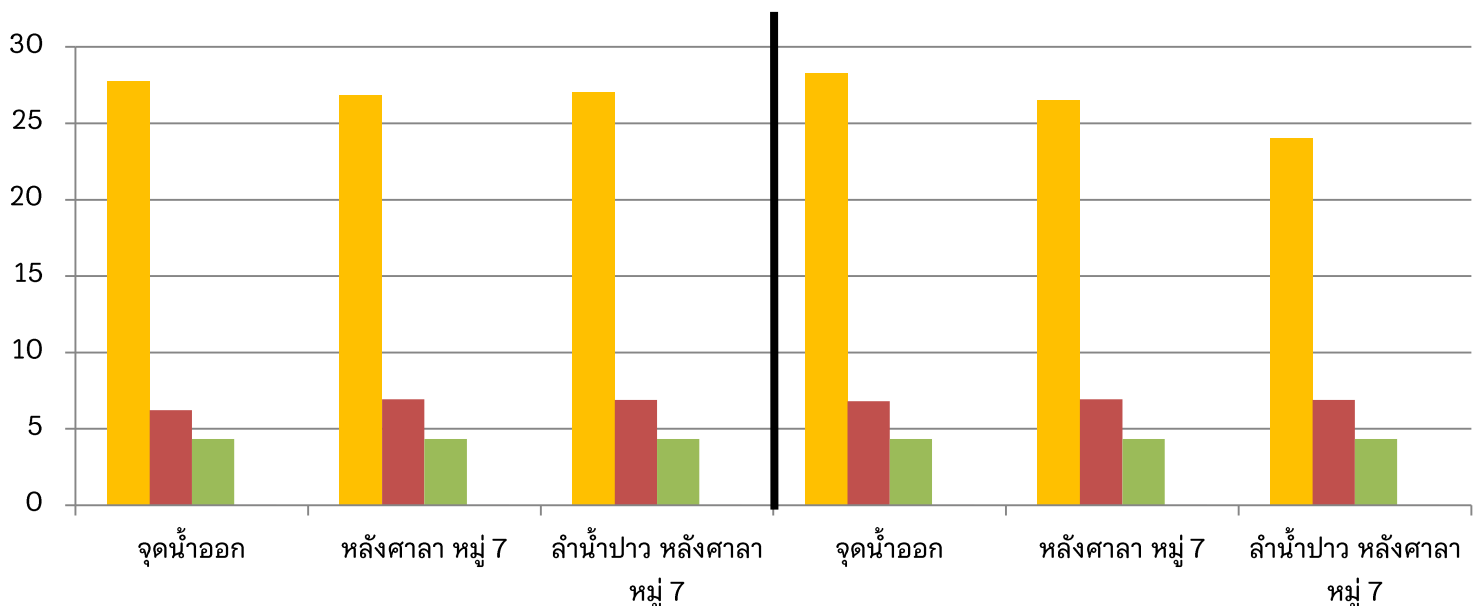
๓. กลุ่มเป้าหมาย

อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อ.ถ.ล.) จำนวน ๒๐ คน ประชาชน/เยาวชน ในเขตเทศบาลตำบลกุมภวาปี จำนวน ๕๐ คน

๔. ผลการดำเนินงาน

๑. รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในการอนุรักษ์ พื้นฟูแหล่งน้ำ คู หนองน้ำให้ดีขึ้น และสามารถใช้น้ำจากแหล่งน้ำตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ตามศักยภาพของแหล่งน้ำ เป็นต้นแบบนาร่องในการขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ

๒. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ, เครือข่ายดูแลการจัดการพื้นที่สีเขียว, เครือข่ายดูแลจัดการขยะในชุมชน



ผลการตรวจวิเคราะห์ ประจำปี 2564

ผลการตรวจวิเคราะห์ ประจำปี 2565

Temperature (C°) pH O₂ (mg/l) NH₃NH₄ (mg/l)

ปริมาณออกซิเจน(Oxy Gen) ในน้ำโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๔ มิลลิกรัม/ลิตร อยู่ในเกณฑ์ดี สัตว์น้ำเจริญเติบโตผลผลิตสูงขึ้น ค่าความเป็นกรด – ด่าง (pH) ในน้ำโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๗ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำ เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้ง ค่าแอมโมเนีย (NH₃NH₄) ในน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำและพืชน้ำ

ที่มาของข้อมูล : ผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำอย่างง่าย ชุมชนโพหนอง หมู่ที่ ๗

รายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ

ชื่อแหล่งกำเนิดมลพิษ : ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์ คุระบายน้ำ และลำน้ำปาว ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๗ ตำบลกุ่มกวางปี อำเภอกุมกวางปี จังหวัดอุดรธานี
วันที่เก็บตัวอย่าง ครั้งที่ ๑ : ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และ ครั้งที่ ๒ : ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้เก็บตัวอย่าง : นายสายัณห์ หนีแก้ว ตำแหน่ง : นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

จุดเก็บตัวอย่าง	บีโอดี (BOD) มิลลิกรัม/ลิตร		สารแขวนลอย(TSS) มิลลิกรัม/ลิตร		น้ำมันและไขมัน (O&G) มิลลิกรัม/ลิตร		ไนโตรเจนทั้งหมด (TN) มิลลิกรัม/ลิตร		ฟอสฟอรัสทั้งหมด (TP) มิลลิกรัม/ลิตร		แอมโมเนีย (NH๓-N) มิลลิกรัม/ลิตร
ครั้งที่เก็บ	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	ครั้งที่ ๑	ครั้งที่ ๒	๒.๕
จุดที่ ๑ คุระบายน้ำเหนือระบบบึงประดิษฐ์	๑๓.๕	๑๒.๔	๒๗	<๑๐	๘.๖๑	๑.๕	๑๓.๖๗	* (๓)	๐.๒๑	* (๓)	-
จุดที่ ๒ คุระบายน้ำเหนือท่อระบายน้ำเสียชุมชน	๑๑.๔	๗.๓	๒๕	<๑๐	๕.๕๖	๑.๖	๑.๒๑	* (๓)	๐.๙๒	* (๓)	-
จุดที่ ๓ คุระบายน้ำใต้ท่อระบายน้ำเสียชุมชน	๑๘.๒	๓๕.๙	๒๐	๒๑	๕.๑๙	๘.๗	๑๗.๑๔	* (๓)	๑.๒	* (๓)	-
จุดที่ ๔ คุระบายน้ำท้ายระบบบึงประดิษฐ์ก่อนระบายลงลำน้ำปาว	๒๖	๘.๔	๑๗	๑๑	๘.๔	๕.๗	๑๕.๗๘	* (๓)	๑.๒๔	* (๓)	-
จุดที่ ๕ ลำน้ำปาวใต้ท่อระบายน้ำ	๗	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๐.๑๔
ค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งชุมชน ^(๑)	๒๐	-	๓๐	-	๕	-	๒๐	-	๒	-	-
ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งในทางชลประทาน ^(๒)	๒๐	-	๓๐	-	๕	-	-	-	-	-	-
ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๒ ^(๓)	≤ ๑.๕	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๐.๕
การลดลงของความสกปรกก่อนและหลังมีระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์	๖๗.๗	-	๓๕.๓	-	๓๒.๑	-	-	-	-	-	-
	เฉลี่ย ๔๕.๐		เฉลี่ย ๔๕.๐		เฉลี่ย ๕๒.๙		เฉลี่ย ๕๒.๙		เฉลี่ย ๕๒.๙		-
ประสิทธิภาพการบำบัด (ร้อยละ) (จุดที่ ๓ - จุดที่ ๔)	๗๖.๖	-	๔๗.๖	-	๓๔.๕	-	-	-	-	-	-

ผลลัพธ์

๑. น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดด้วยการปลูกพืชบำบัดน้ำเสียในตะกั่ว มีคุณภาพน้ำดีขึ้นคุณภาพน้ำในคุระบายน้ำบริเวณท้ายระบบบึงประดิษฐ์ฯ แปลงสุดท้ายก่อนและหลังจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียฯ มีค่าบีโอดีเท่ากับ ๒๖ และ ๘.๔ มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าสารแขวนลอยเท่ากับ ๑๗ และ ๑๑ มิลลิกรัมต่อลิตร และค่าไขมันฯ เท่ากับ ๘.๔ และ ๕.๗ มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ และสรุปประสิทธิภาพการบำบัดเฉลี่ยร้อยละ ๕๒.๙

๒. ชุมชนสามารถตรวจวิเคราะห์คุณภาพอย่างง่ายเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมของตนเองได้

๓. ประชาชนและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คัดค้านและลดการเกิดของเสียและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

๔. การบำบัดด้วยการปลูกพืชบำบัดน้ำเสียในตะกั่วเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบ : จากผลการดำเนินงานของชุมชนโพนทอง ทำให้ชุมชนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ในการบำบัดน้ำเสียด้วยพืชบำบัดน้ำเสียในตะกั่ว ส่งผลให้ชุมชนอื่นๆ ในเขตเทศบาลตำบลกุ่มกวางปี ให้ความสำคัญกับการบำบัดน้ำเสียและการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของตนเอง โดยเทศบาลฯ มีแผนในการขยายพื้นที่ในการปลูกพืชบำบัดน้ำเสีย ในตะกั่วตลอดแนวคลอง นอกจากนั้นเทศบาลฯ ยังได้เข้ามาร่วมเรียนรู้ เริ่มให้ความสำคัญและต้องการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพน้ำของหนองหานกุ่มกวางปี และลำน้ำปาวต่อไป

๕. ภาพกิจกรรม/โครงการ



อบรมโครงการหนองสวาย น้ำใส อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ ศาลาประชาคมหมู่ที่ ๗

ชุมชนโพนทอง จำนวนผู้เข้าอบรม ๗๐ คน



กิจกรรมการทำระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์ โดยใช้พืชน้ำ บริเวณชุมชนโพนทอง หมู่ที่ ๗

๖. ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

- พันธุ์พืชที่นำมาใช้ในแปลงระบบบำบัดยังมีประสิทธิภาพไม่ดีพอและยังไม่คงทนต่อสภาพแหล่งน้ำ
- คอยดูแลพันธุ์พืชให้เติบโตอย่างเหมาะสมภายในแปลงระบบบำบัดน้ำเสีย
- พันธุ์พืชที่มีอายุมาก ประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียจะลดลง

๗. แนวทางการแก้ไขปัญหา

- จัดหาพันธุ์พืชที่มีความเหมาะสมกับสภาพแหล่งน้ำ
- สร้างการมีส่วนร่วมหรือจัดตั้งคณะกรรมการในการดูแลระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์ โดยใช้พืชน้ำ

๘. แนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

- จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหนองสวาย น้ำใส อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน
- ขยายแปลงระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์ โดยใช้พืชน้ำ ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ โดยค้นหาหรือเพิ่มพืชน้ำชนิดอื่นๆ